

UCHWAŁA NR/...../2017
RADY MIEJSKIEJ KALISZA
z dnia 2017 roku

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r., poz. 224, z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1.

Uchwala się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR/...../2017
RADY MIEJSKIEJ KALISZA
z dnia2017 roku

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii Rada Miejska Kalisza zobowiązana jest do uchwalania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Program Przeciwdziałania Narkomanii wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025.

W Programie uwzględnione są cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Cele te będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz.1169) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Program obejmuje opis dotychczas realizowanych działań oraz planowane do realizacji w 2017 roku, wynikające z nałożonych przez ustawę zadań własnych gminy: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działań instytucji i organizacji służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, pomoc społeczną osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Wszystkie zadania realizowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, stanowiącego załącznik do uchwały, mają za zadanie rozwiązywanie problemów narkotykowych w naszym mieście i spełniają wymienione powyżej przesłanki ustawowe.

Wobec powyższego uzasadnione jest podjęcie przedmiotowej uchwały.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2017

SPIS TREŚCI

I. Diagnoza problemów.

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania szkodliwego i uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).
 - Podejmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych społecznych spowodowanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP. Finansowanie ww. działań.
2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP.
 - Podejmowane działania w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP, poprzez udzielanie tym rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej. Finansowanie ww. działań.
3. Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.
 - Wyniki badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”: wybrane elementy dot. używania narkotyków.
 - Podejmowane działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne mające na celu ograniczenie używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież. Finansowanie ww. działań.
4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.
 - Podejmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii. Finansowanie ww. działań.
5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.
 - Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin. Finansowanie ww. działań.

II. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 – Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii; kierunki działań dla jednostek samorządu terytorialnego

III. Zasoby.

IV. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na rok 2017 – harmonogram realizacji zadań.

PROBLEM I	Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.
PROBLEM II	Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.
PROBLEM III	Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.
PROBLEM IV	Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.
PROBLEM V	Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

V. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

I. Diagnoza problemów narkotykowych na terenie miasta Kalisza.

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania szkodliwego i uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).

Używanie szkodliwe i uzależnienie od narkotyków wiąże się z wystąpieniem zaburzeń somatycznych i psychicznych, które zakłócają lub uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie społeczne jednostki i całego społeczeństwa rodząc szereg szkód i kosztów.

Biorąc pod uwagę szkody zdrowotne i społeczne jakie ponoszą osoby uzależnione, używające szkodliwie i eksperymentujące z narkotykami oraz innymi środkami psychoaktywnymi (np. dopalaczami) należy zwiększyć zakres działań zorientowanych na ograniczenie tych szkód oraz podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących z tymi osobami w procesie terapeutyczno – rehabilitacyjnym.

Podejmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych oraz NSP.

1/ Leczenie osób uzależnionych.

Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych są programy psychoterapii grupowej i indywidualnej realizowane przez NZOZ-y w ramach kontraktów z NFZ. W Kaliszu funkcjonują dwa miejsca, gdzie mogą uzyskać profesjonalną pomoc terapeutyczną osoby uzależnione lub eksperymentujące z narkotykami lub innymi środkami psychoaktywnymi: Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. 29 Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny).

tab. ilość osób i konsultacji w NZOZ

NZOZ	I połowa 2016	2015	2014	2013
Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5 (ilość osób)	60	112	89	29
Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. 29 Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) – ilość konsultacji osób uzależnionych i współuzależnionych	590	1239	1313	1560

Od 2012 r. oferta Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przy ul. 29 Pułku Piechoty 35 jest powiększona o terapię uzależnień behawioralnych. Oznacza to, że mogą uzyskać tam pomoc osoby uzależnione np. od hazardu, internetu, komputerów, zakupoholicy, pracoholicy itp. oraz ich rodziny.

Ponadto, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu powstały w Kaliszu trzy grupy samopomocowe: AN (Anonimowy Narkomanii) ul. Lipowa 5 i ul. H. Sawickiej 43 oraz w siedzibie Abstynenckiego Klubu „Jantar” ul. Śródmiejska 23 działa grupa samopomocowa

AH (Anonimowi Hazardziści). Grupy te cieszą się coraz większą popularnością wśród osób uzależnionych. Średnio w każdym spotkaniu tych grup uczestniczy ok. 30 osób.

2/ Grupy terapeutyczne uzupełniające podstawową ofertę dla osób uzależnionych od narkotyków finansowane z budżetu miasta.

tab. dodatkowe działania finansowane z budżetu miasta.

zajęcia	I połowa 2016	2015	2014	2013
grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych i używających narkotyki	60	126	148	589
grupa wczesnej interwencji wobec młodzieży eksperymentującej z narkotykami	43	167	146	260
grupa informacyjno – edukacyjna dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz dla współuzależnionych	312	691	717	-

3/ Działania interwencyjne podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu wobec osób posiadających i używających narkotyki i NSP.

Pracownicy Wydziału Prewencji KMP przeprowadzają konsultacje osób z problemem narkotykowym, pomagają w znalezieniu ośrodka, podejmują interwencje w szkołach i sprawdzają za pomocą testów, czy zatrzymany znajduje się pod wpływem narkotyków.

tab. ilość ujawnionych przez policję przestępstw związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy.

I połowa 2016	2015	2014	2013
313 przestępstw popełnionych przez 85 nieletnich	608 przestępstw popełnionych przez 126 nieletnich	876 przestępstw popełnionych przez 327 nieletnich	843 przestępstw popełnionych przez 191 nieletnich

Aby wspomóc działania Policji w ww. zakresie ze środków z budżetu miasta dokonywane są corocznie dla Policji zakupy np. w 2015 r. zakupiono 1350 szt. testów do wykrywania narkotyków, w 2014 r. psa, który został przeszkolony do wykrywania narkotyków, a w roku 2016 zakupiono wyposażenie dla grupy realizacyjnej patrolującej i interweniującej w domach oraz w miejscach najbardziej zagrożonych zakłócaniem porządku publicznego przez osoby np. pod wpływem narkotyków i dopalaczy (kaski kevlarowe, kamizelki, buty) i dla zespołu profilaktyki społecznej KMP realizującej działania profilaktyczno - edukacyjne (notebooka, aparat fotograficzny, głośnik).

4/ Działania interwencyjne podejmowane przez Straż Miejską w Kaliszu wobec osób posiadających i używających narkotyki oraz NSP.

Do listopada 2016 r. Straż Miejska przyjęła 13 zgłoszeń na numer alarmowy 986 dot. sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców związanych z używaniem dopalaczy. W ramach służby strażnicy miejscy przeprowadzili 6119 kontroli w 218 miejscach, w których spotykały się osoby zażywające dopalaczy.

5/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

W ramach Klubu Integracji Społecznej przy MOPS podejmowane są działania wspierające osoby z problemem narkotykowym w utrzymaniu abstynencji. Z oferty KIS skorzystały w 2013 r. 33 osoby z problemem narkotykowym, w 2014 – 55, w 2015 r. - 49 osób a w pierwszym półroczu 2016 r. - 20 os. Podczas spotkań w KIS prowadzone są z tymi osobami rozmowy indywidualne o charakterze wspierająco-edukacyjnym oraz motywującym do leczenia. Mają oni także możliwość uczestniczenia w grupie wsparcia prowadzonej przez specjalistów terapii uzależnień (zadanie finansowane ze środków MOPS).

6/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punktach Konsultacyjnych.

W Kaliszu funkcjonują dwa punkty konsultacyjne dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin: prowadzony przez Stowarzyszenie „Karan” ul. Graniczna 1 i przez Fundację „Bread of Life” ul. Śródmiejska 24a.

tab. ilość konsultacji w punktach

punkt	I połowa 2016	2015	2014	2013	2012
Punkt konsultacyjny KARAN	132	302	456	261	330
Punkt konsultacyjny Bread of Life	310	978	870	840	940
konsultacje email	277	467	526	570	558

Konsultacje w ww. Punktach dotyczyły głównie informacji o możliwościach leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego, wsparcia w utrzymaniu abstynencji, motywowania do podjęcia leczenia oraz edukacji na temat uzależnień od narkotyków i uzależnień behawioralnych.

7/ Zespół ds. przeciwdziałania zjawisku dopalaczy.

Zespół powstał w 2015 r. z inicjatywy Karoliny Pawliczak Wiceprezydent Miasta Kalisza. Głównym celem działania Zespołu było wypracowanie wspólnych kierunków działań i procedur mających na celu ograniczenie szkód i zagrożeń dla mieszkańców Kalisza związanych z funkcjonowaniem podmiotów dokonujących sprzedaży środków zastępczych tzw. „dopalaczy”.

Do prac w ramach Zespołu zostali zaproszeni przedstawiciele takich instytucji jak Straż Miejska, Komenda Miejska Policji, Inspekcja Handlowa, Inspekcja Sanitarna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Terapii Uzależnień, Wojewódzki Szpital Zespolony, Urząd Skarbowy, Caritas Diecezji Kaliskiej, Prokuratura Rejonowa, Straż Graniczna, Urząd Celný, Straż Pożarna, Urząd Skarbowy, Inspektor Nadzoru Budowlanego oraz kaliscy radni.

W wyniku wzmożonych, interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań do końca 2015 r. wszystkie sklepy sprzedające środki zastępcze tzw. „dopalacze” w Kaliszu zostały zlikwidowane.

W 2016 roku odbyły się dwa posiedzenia Zespołu. Ich tematem były działania i strategie profilaktyczne podejmowane na terenie Kalisza mające na celu edukację dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych na temat ryzyka i szkód związanych z używaniem dopalaczy i narkotyków oraz wytyczenie kierunków działań na 2017 r. zgodnych z Narodowym

Programem Zdrowia na lata 2016–2020 – Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii - zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

Członkowie Zespołu podkreślali, że sytuacja związana z handlem i używaniem dopalaczy znacznie się w Kaliszu poprawiła: nie funkcjonują sklepy z dopalaczami, mieszkańcy mają większe poczucie bezpieczeństwa, nie ma skarg na osoby pod wpływem dopalaczy zakłócające porządek publiczny, coraz mniej osób z problemem używania dopalaczy zgłasza się na leczenie, znacznie zmalało zjawisko używania dopalaczy, nie było zgłoszeń telefonicznych ani pisemnych wniosków o interwencje związane z dopalaczami, bardzo mało w porównaniu do lat ubiegłych osób zatrutych dopalaczami trafiło do szpitala.

Problem jednak nie zniknął, handel dopalaczami przeniósł się do szarej strefy, która jest przez cały czas operacyjnie rozpracowywana przez policję. W związku z powyższym konieczna jest czujność i natychmiastowe informowanie przez wszystkie służby o pojawiających się zagrożeniach, żeby można było podjąć odpowiednio szybko działania zapobiegawcze.

Finansowanie ww. działań

tab. finansowanie dodatkowych działań terapeutyczno-leczniczych

2016	2015	2014	2013
20.400,00	24.989,00	28.650,00	23.706,30

Działania terapeutyczno-lecznicze skierowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych są realizowane w ramach kontraktów z NFZ, a działania konsultacyjne (punkty) są finansowane przez Krajowe Biuro ds. Narkomanii i Wojewodę Wielkopolskiego.

2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP.

Używanie szkodliwe lub uzależnienie od narkotyków jednego z członków rodziny ma negatywny wpływ na całą rodzinę. Konsekwencją życia w rodzinie z problemem uzależnień są szkody zdrowotne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne wszystkich jej członków, zarówno osób dorosłych jak i dzieci. Cała rodzina osoby uzależnionej jest zagrożona wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Podejmowane działania w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz NSP, poprzez udzielanie tym rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej.

1/ Realizacja terapii grupowej i indywidualnej osób współuzależnionych odbywa się w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN, NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5 oraz NZOZ MULTIMED ul. Majkowskiej 13A w ramach kontraktu z NFZ. W tych placówkach spotkania indywidualne i zajęcia grupowe są adresowane do wszystkich osób współuzależnionych tzn. uczestniczą w nich rodziny osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

W uzupełnieniu programu podstawowego (poza kontraktem z NFZ) w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN prowadzona jest grupa wsparcia dla rodzin borykających się z problemem narkomanii oraz trening umiejętności prospołecznych.

tab. dodatkowe działania terapeutyczne finansowane z budżetu miasta.

zajęcia	I połowa 2016	2015	2014	2013
grupa wstępna i zaawansowana dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków	290	648	715	599
trening umiejętności prospołecznych	120	289	330	381

Dodatkowo rodziny osób uzależnionych mogą uczestniczyć w spotkaniach grup samopomocowych dla osób współuzależnionych Al.-Anon (w Kaliszu są trzy takie grupy). Program tam realizowany dotyczy rodzin z problemem wszystkich uzależnień: alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych.

2/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w punktach konsultacyjnych.

Rodziny osób uzależnionych mogą skorzystać z pomocy jaką oferują dwa Punkty Konsultacyjne prowadzone przez Stowarzyszenie „Karan” ul. Graniczna 1 oraz przez Fundację „Bread of Life” ul. Śródmiejska 24a. Dodatkową formą pomocy oferowaną przez punkty jest e-mail do terapeuty i konsultacje telefoniczne. Najczęściej osobami szukającymi pomocy i wsparcia w punktach konsultacyjnych są oprócz osób uzależnionych, rodzice dzieci i młodzieży używającej szkodliwie i uzależnionej od narkotyków oraz uzależnionej od uzależnień behawioralnych.

Finansowanie ww. działań

tab. finansowanie z budżetu miasta dodatkowych działań dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków

2016 r.	2015	2014	2013
16.000,00	16.600,00	16.600,00	16.000,00

Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych jest dofinansowane ze środków Krajowego Biura ds. Narkomanii oraz przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

3. Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

W 2015 roku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Kaliszu zostały przeprowadzone badania „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Kalisza”. Podstawowym celem badania była diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Wyniki badań z 2015 r. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”: wybrane elementy dot. wieku inicjacji i dostępności narkotyków i dopalaczy.

Dopalacze

- dwie piąte uczniów gimnazjum i ponad jedna trzecia uczniów szkół ponadgimnazjalnych stwierdziła, że zdobycie dopalaczy byłoby dla nich łatwe.
- trudność w zdobyciu środków zadeklarowała jedna czwarta badanych.
- brak możliwości zdobycia dopalaczy zadeklarowało ponad 20% uczniów.

Osoby, które przyznały, że w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie kupiły dopalacze poproszono o wskazanie miejsc zakupu. Osoby, które dokonały takiego zakupu wskazywały przede wszystkim na sklepy oraz internet.

Marihuana i haszysz

- dwie piąte badanych uczniów uznało, że zdobycie marihuany byłoby to dla nich łatwe,
- za trudne zdobycie marihuany lub haszyszu uznała jedna trzecia uczniów starszych.
- średnio co szósty gimnazjalista i uczeń drugich klas szkół ponadgimnazjalnych stwierdził, że zdobycie przez niego marihuany lub haszyszu byłoby niemożliwe,
- w przypadku uczniów klas trzecich najczęściej inicjacja z marihuaną miała miejsce w wieku 14-15 lat, natomiast wśród uczniów starszych inicjacja najczęściej miała miejsce, kiedy mieli oni 16 lat lub więcej,
- wśród uczniów trzecich klas gimnazjum przynajmniej raz w życiu paliła marihuanę lub haszysz średnio jedna piąta chłopców i dziewcząt.
- wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu paliła marihuanę lub haszysz jedna trzecia chłopców i ponad jedna piąta dziewcząt,
- prawie połowa chłopców oraz jedna trzecia dziewcząt zadeklarowała, że zna miejsca, w których łatwo można kupić marihuanę/haszysz,
- wysoki był odsetek badanych wskazał, że miejscem łatwego zakupu omawianych substancji jest szkoła.

Ekstazy

- w przypadku chłopców z klas trzecich gimnazjum największa liczba badanych przyznała, że zażywała ecstasy 1-2 razy,
- zdobycie ecstasy byłoby łatwe dla co szóstego ucznia klasy trzeciej gimnazjum. Jedna trzecia uczniów uznała, że byłoby to trudne, a jedna czwarta, że jest to niemożliwe.
- w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych odsetek osób wskazujących, że zdobycie ecstasy byłoby ich zdaniem łatwe był nieco niższy w porównaniu z uczniami młodszymi. Jedna trzecia badanych z tego rocznika stwierdziła, że byłoby to dla nich trudne, również dla jednej trzeciej było to niemożliwe.

Amfetamina

- jako niemożliwą do zdobycia uznało amfetaminę jedna trzecia badanych trzecioklasistów i podobny odsetek uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. W starszym roczniku wyższy był odsetek osób, które nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.
- w ciągu ostatniego roku przed badaniem oraz w ostatnim miesiącu przed badaniem po amfetaminę sięgnęły stosunkowo niewielkie odsetki dziewcząt i chłopców z obu badanych roczników.
- zapytani o wiek, w którym po raz pierwszy zażyli amfetaminę **uczniowie** gimnazjów najczęściej deklarowali, że miało to miejsce w wieku 14-15 lat.. Uczniowie z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wskazywali na wiek 16 lat lub więcej.

PODSUMOWANIE

1. Używanie innych narkotyków niż marihuana i amfetamina nie jest popularne wśród kaliskiej młodzieży. Są to zazwyczaj użycia incydentalne.
2. Ze względu na wiek inicjacji narkotykowej 13-15 lat należy rozpocząć oddziaływania profilaktyczne w szkole podstawowej oraz zintensyfikować je w gimnazjach.
3. Ponad jedna trzecia badanych uznała zdobycie narkotyków jako trudne.
4. Uczniowie jako miejsce gdzie można dostać narkotyki wskazują szkołę, sklep (dopalacze) i internet.

5. Wyniki badań dotyczące oceny przez młodzież ryzyka związanego z używaniem narkotyków wskazują na konieczność zintensyfikowania oddziaływań edukacyjnych w szkołach gimnazjalnych na temat ryzyka i szkód związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Podjęmowane działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu ograniczenie używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia profilaktykę dzielimy na uniwersalną, selektywną i wskazującą.

1/ w ramach profilaktyki uniwersalnej – ukierunkowanej na całą populację bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów uzależnień, której celem jest zapobieganie bądź opóźnianie inicjacji narkotykowej oraz zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi tych problemów w danej populacji zrealizowano w 2016 r.: Program Trenerów Osiedlowych, program profilaktyczny „Zanim spróbujesz pić, palić, ćpać”, program profilaktyczny „Sobą być, dobrze żyć”, rajd „Kalisz świeci przykładem”, festyn „Lekcja profilaktyki”, Dzień Dziecka, „Dziecięce czwartki w mieście”(finansowane ze środków na realizację MPPiRPA), strategie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży: „Wakacje w mieście”(finansowane ze środków na realizację MPPiRPA) i „Ferie zimowe w mieście” , konkurs „Wolność bez nałogów” połączony z drukiem kalendarzy tematycznych, spotkania edukacyjne z młodzieżą, rodzicami i pedagogami w ramach programu „Dopalacze niszczą życie”, działania w zakresie profilaktyki rówieśniczej, dwa Kaliskie Biegi po Zdrowie „Bez uzależnień, wybieram zdrowie”, konferencja dla studentów na temat dopalaczy.

2/ w ramach profilaktyki selektywnej – ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień oraz profilaktyki wskazującej – ukierunkowanej na osoby ze zwiększonym indywidualnym ryzykiem używania oraz na grupy wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów, zrealizowano w 2016 r.: programy edukacyjne i interwencyjne dla młodzieży (policja i straż miejska), rajd „Bieg Urwisa”, zakupiono dla gimnazjalistów komiks „Mocarz”, dofinansowano funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii i organizację obozów dla dzieci nie uczestniczących w zajęciach prowadzonych w tych świetlicach, zabawę choinkową dla dzieci ze świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, rajd „Leśny Ludek” (finansowane ze środków na realizację MPPiRPA).

3/ w ramach profilaktyki wskazującej – ukierunkowanej na diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji w stosunku do jednostek i grup wysokiego ryzyka przejawiających pierwsze symptomy problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi oraz wychowujących się w rodzinie z problemem uzależnień: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, z deficytem uwagi, mających problemy w szkole, warsztaty wyjazdowe dla rodziców, których dzieci używają szkodliwie lub są uzależnione od narkotyków, program Fred goes Net (krótka interwencja profilaktyczna w formie warsztatów) oraz „Program wzmacniania rodziny”.

tab. ilość osób uczestniczących w ww. działaniach

działanie	2016	2015	2014	2013	2012
szkolnych programach profilaktyczno- edukacyjnych	2811 uczniów 1640 rodziców	1557 uczniów 1045 rodziców	1307 uczniów 1204 rodziców	2806 uczniów 1883 rodziców	4119 uczniów 1101 rodziców
Pozaszkolne strategie profilaktyczne	13290 uczniów	13257 uczniów	8234 uczniów	6592 uczniów	7836 uczniów
Programy interwencyjno - edukacyjne	2171 uczniów	1581 uczniów	2950 uczniów	805 uczniów	251 uczniów
Warsztaty dla rodziców dzieci uzależnionych	5	-	-	-	-

Finansowanie ww. działań

Szkolne programy profilaktyczne i pozaszkolne strategie profilaktyczne swoim zakresem merytorycznym obejmują profilaktykę wszystkich uzależnień i w związku z tym zostały ujęte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

tab. wydatkowanie środków na realizację ww. zadań (tylko z rozdziału klasyfikacji budżetowej – przeciwdziałanie narkomanii).

2016	2015	2014	2013
183.016,00 zł.	278.741,06 zł.	226.599,50 zł.	227.246,30 zł.

4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Podejmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- 1/ budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych,
- 2/ wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- 3/ podejmowanie wspólnych działań mających na celu zapobieganie marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin,
- 4/ wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań,
- 5/ wspieranie rozwoju zawodowego osób zajmujących się między innymi udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych w Kaliszu: dofinansowano udział jednej osoby w STU NARKO dla specjalistów terapii uzależnień.

Finansowanie ww. działań

Środki na realizację ww. działań zostały uwzględnione w punktach 1-3 dotyczących zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, pomocy rodzinie i działań profilaktyczno-edukacyjnych.

5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

Osoby używające narkotyków, innych środków psychoaktywnych oraz NSP są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Towarzyszące uzależnieniu problemy np. choroby, konflikty z prawem, bezdomność, wykluczenie z rynku pracy, prowadzą do marginalizacji osób uzależnionych. Zapewnienie tym osobom opieki psychosocjalnej może poprawić funkcjonowanie społeczne i jakość życia zarówno ich, jak i ich rodzin.

Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

1/ Pomoc finansowa i rzeczowa osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji z MOPS. Ponadto pomoc socjalną w postaci wydawania odzieży prowadzą dla ww. osób Fundacja „Bread of Life” (1340 osób) i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba” i PKPS a gorący posiłek w jadalni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

2/ Poradnictwo, edukacja, wsparcie socjalne i praca socjalna z osobami uzależnionymi.

Praca socjalna z osobami uzależnionymi od narkotyków polega na wsparciu i edukacji oraz na motywowaniu tych osób do leczenia odwykowego. Osoby te mogą liczyć również na pomoc w aktywizacji zawodowej, ustaleniu niepełnosprawności, wsparciu w utrzymaniu abstynencji. Wszystkie te działania są realizowane w ramach pracy indywidualnej z klientem przez pracowników socjalnych.

3/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz poprawa jakości życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Wszystkie osoby używające szkodliwie oraz osoby uzależnione od narkotyków mogą uczestniczyć w działaniach podejmowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. W ramach KIS osoby te mają możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych ze specjalistą ds. uzależnień oraz uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia (diagnoza problemu, motywowanie do leczenia, wsparcie, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwiązywania problemów) dzięki której utrzymują dłuższe okresy abstynencji a co za tym idzie poprawia się ich jakość życia.

tab. ilość osób z problemem narkotykowym objętych pomocą MOPS i KIS

	I połowa 2016 r.	2015	2014	2013	2012
MOPS - KIS	20	49	55	33	42

Finansowanie ww. działań.

Wymienione wyżej działania finansowane były w ramach środków przeznaczonych na pomoc społeczną, będących w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

II. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 - Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego:

1. Działania informacyjne i edukacyjne:

1) edukacja zdrowotna:

- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających,
- upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;

2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;

3. Profilaktyka.

Profilaktyka uniwersalna, w tym:

- upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Profilaktyka selektywna, w tym:

- wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby);
- wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

Profilaktyka wskazująca, w tym:

- wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

4. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.**Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych:**

- wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne,
- rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających;
- wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających;
- zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia.

5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, w tym:

- realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in.: ESPAD, „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata,

III. Zasoby.

Zadania Programu realizowane są przez instytucje, organizacje pozarządowe i inne podmioty, a także przez osoby indywidualne posiadające niezbędne kwalifikacje, w tym:

- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia (NFZ),
- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia KARAN” (NFZ),
- NZOZ MULTIMED (NFZ),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Miejska Policji w Kaliszu,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kaliszu,
- Straż Miejska Kalisza,
- Caritas Diecezji Kaliskiej,
- Fundacja „Bread of Life”,
- Stowarzyszenie „Karan”,
- szkoły,
- osoby posiadające uprawnienia do prowadzenia terapii,
- przeszkoleni realizatorzy programów profilaktycznych.

IV. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na rok 2017.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych są zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z wykazem zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: profilaktyka i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 pkt. 2 Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych).

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zmniejszenie marginalizacji społecznej.
3. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.
4. Edukację na temat szkodliwości używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
5. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Realizacja programu wczesnej interwencji wobec młodzieży eksperymentującej z narkotykami.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
2. Prowadzenie grupy terapeutycznej „After care” dla osób po podstawowym programie terapeutycznym.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
3. Poradnictwo ambulatoryjne dla osób używających narkotyki i inne środki psychoaktywne.	- Stowarzyszenie KARAN - Fundacja „Bread of Life”	Cały rok
4. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.	- Klub Integracji Społecznej - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN - grupa samopomocowa NA	Cały rok
5. Zajęcia informacyjno – edukacyjne dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert) - Komenda Miejska Policji	Cały rok

6. Motywowanie do leczenia osób używających i uzależnionych od narkotyków.	- Klub Integracji Społecznej - Komenda Miejska Policji - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
7. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom uzależnionym od narkotyków.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Cały rok
8. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu.	- Klub Integracji Społecznej - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
9. Prowadzenie edukacji publicznej i kampanii społecznych skierowanych do różnych grup docelowych	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
10. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się profesjonalnie leczeniem osób używających i uzależnionych od narkotyków oraz szkolenia grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W miarę potrzeb
11. Prowadzenie działalności interwencyjnej wobec osób z problemem narkotykowym	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Miejska Policji - organizacje pozarządowe	Cały rok
12. Realizacja programu CANDIS – krótkoterminowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany	- Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
13. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok

Podstawowy program terapeutyczny dla osób uzależnionych jest realizowany w Kaliszu przez NZOZy w ramach kontraktu z NFZ (terapia indywidualna, grupowa i w ramach oddziału dziennego):

- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. ul. 29 Pułku Piechoty 35,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5,

Wskaźniki:

- ilość osób zgłaszających się na leczenie,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób korzystających z konsultacji w punktach konsultacyjnych,
- liczba osób uzależnionych otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej,
- ilość osób objętych programem wczesnej interwencji.

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej.
2. Pomoc psychospołeczną i prawną.
3. Pomoc społeczną i wsparcie socjalne rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.
4. Edukację na temat używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.
5. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Konsultacje indywidualne, telefoniczne i e-mailowe dla rodzin z problemem narkomanii.	- Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii.	- MOPS - Klub Integracji Społecznej - organizacje pozarządowe	Cały rok
3. Warsztaty umiejętności prospołecznych	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
4. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współuzależnionych.	- MOPS - Klub Integracji Społecznej - organizacje pozarządowe - grupy samopomocowe Al-Anon	Cały rok
5. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób używających narkotyki.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
6. Pomoc społeczna i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin osób uzależnionych z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Klub Integracji Społecznej	Cały rok
7. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dla osób z rodzin z problemem narkotykowym.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidem. - organizacje pozarządowe	Cały rok
8. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do placówek leczenia i wsparcia dla rodzin osób używających szkodliwie i uzależnionych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	

Podstawowy program terapeutyczny dla osób współuzależnionych jest realizowany w Kaliszu przez NZOZy w ramach kontraktu z NFZ (terapia indywidualna, grupowa i w ramach oddziału dziennego):

- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. ul. 29 Pułku Piechoty 35,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5,
- NZOZ MULTIMED ul. Majkowska 13.

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób współuzależnionych uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba osób, które skorzystały z konsultacji indywidualnych, telefonicznych, e-mailowych,
- ilość rodzin z problemem narkomanii objętych pomocą MOPS i KIS.

PROBLEM III

Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież poprzez:

1. Zwiększenie dostępności programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych.
2. Wdrażanie programów profilaktyki selektywnej i wskazującej.
3. Wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji.
4. Utrwalanie postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
5. Pomoc opiekuńczo - wychowawczą i socjoterapeutyczną dzieciom z grup ryzyka.
6. Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży jako strategii profilaktycznych będących alternatywą do używania środków psychoaktywnych.
7. Pomoc rodzicom, których dzieci używają środków psychoaktywnych.
8. Podwyższenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców.
9. Edukację rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających.
10. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków, środków psychoaktywnych, NSP i uzależnień behawioralnych.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach „szkolnych programów profilaktyki” o programy, które biorą pod uwagę czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Wydział Edukacji, szkoły - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - realizatorzy programów profilaktycznych	II i IV kw
2. Podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.	W miarę potrzeb
3. Funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, w tym dożywianie.	- realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Cały rok

4. Organizacja obozów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	- realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Okres wakacji
5. Realizacja „Programu Trenerów Osiedlowych” – strategia profilaktyczna.	- realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	Okres wakacji
6. Działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do młodzieży z grup ryzyka	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - realizatorzy programów profilaktycznych - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
7. Pomoc rodzicom których dzieci używają środków psychoaktywnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - organizacje pozarządowe	W miarę potrzeb
8. Warsztaty i spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień dla rodziców. Podwyższenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Wydział Edukacji, szkoły - organizacje pozarządowe - przeszkoleni realizatorzy	W miarę potrzeb
9. Edukacja rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Wydział Edukacji, szkoły - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska	
10. Realizacja programów wczesnej interwencji dla młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne, w tym np. program FreD goes NET.	- Stowarzyszenie KARAN - szkoły - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
11. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktyczno - edukacyjnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - Straż Miejska - media	Cały rok
12. Wspieranie i organizacja szkolnych i pozaszkolnych strategii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia, utrwalających postawy i zachowania prozdrowotnych oraz konkursów o tematyce uzależnień	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
13. Prowadzenie działań prewencyjnych z wykorzystaniem testów do wykrywania narkotyków.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji	Cały rok
14. Zakup literatury i innych materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	W miarę potrzeb
15. Współpraca z mediami w zakresie informowania o problemach uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	Cały rok

	- Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - Stowarzyszenie KARAN	
16. Realizacja i upowszechnianie programów w zakresie zapobiegania niepełnosprawności dzieci i młodzieży będącej wynikiem używania środków psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych (edukacja, terapia, rehabilitacja)	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - organizacje pozarządowe, - instruktorzy i terapeuci	W miarę potrzeb

Wskaźniki:

- liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi szkolnymi i pozaszkolnymi strategiami profilaktycznymi,
- liczba młodzieży uczestniczącej w programach reedukacyjnych i wczesnej interwencji,
- ilość rodziców uczestniczących z spotkaniach profilaktyczno-edukacyjnych.

POBLEM IV

Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez:

1. Zwiększenie skuteczności i jakości działań podejmowanych w ramach Programu.
2. Organizację szkoleń mających na celu podwyższenie kwalifikacji różnych grup zawodowych z zakresu rozwiązywania problemów narkotykowych i innych środków psychoaktywnych.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności w tym kampanii społecznych.
4. Zwiększenie aktywności i zaangażowania instytucji oraz organizacji w rozwiązywanie problemów narkotykowych poprzez realizację wspólnych projektów.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji Programu oraz wspieranie istniejących i sprawdzonych realizatorów.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	Cały rok
2. Realizacja nowych, wspólnych projektów mających na celu rozwiązywanie problemów narkotykowych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
3. Włączenie się przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji i lokalnej społeczności w działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska	Cały rok

	- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - rady osiedla - organizacje pozarządowe	
4. Zakup materiałów, sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	W miarę potrzeb
5. Produkcja lub zakup literatury fachowej, broszur, materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W miarę potrzeb
6. Wsparcie działań organizacji pozarządowych i instytucji w realizacji zadań z Programu.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	W miarę potrzeb
7. Wymiana doświadczeń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez współorganizowanie konferencji, porad, seminariów i szkoleń różnych grup zawodowych i przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także współpracy międzynarodowej.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Straż Miejska - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
8. Współdziałal w imprezach i kampaniach edukacyjnych, profilaktycznych, propagujących zdrowy tryb życia i zapobiegających izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe.	Cały rok

Wskaźniki:

- liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
- liczba podmiotów wspartych finansowo lub rzeczowo przy realizacji zadań z Programu,
- liczba przeszkolonych osób z zakresu profilaktyki i uzależnienia od narkotyków,
- liczba wspólnych projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

PROBLEM V

Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin.

Cel:

Zmniejszenie zjawiska ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin poprzez:

1. Pomoc społeczną, socjalną osobom używających szkodliwie i uzależnionym od narkotyków i ich rodzinom.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób używających szkodliwie uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.
3. Aktywizację społeczną i integrację osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
2. Poradnictwo i praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Cały rok
3. Działania interwencyjne skierowane do osób uzależnionych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Klub Integracji Społecznej, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
4. Działanie edukacyjne i rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Klub Integracji Społecznej, - Komenda Miejska Policji, - Straż Miejska, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
5. Udział osób używających szkodliwie i uzależnionych oraz ich rodzin w lokalnych kampaniach społecznych i imprezach promujących rodzinę jako czynnik chroniący.	- N ZOZy - organizacje pozarządowe	Cały rok

Wskaźniki:

- liczba osób i rodzin objętych pomocą materialną MOPS,
- ilość osób, do których dotarli z pomocą street-workerzy,
- liczba osób z problemem narkotykowym uczestniczących w zajęciach w Klubie Integracji Społecznej.

V. Zasady realizacji i finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

tab. wysokość środków wydatkowanych na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pozyskiwanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

	Plan na 2017 r.	Plan na 2016 r	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	300.000 zł.	315.000 zł.	308.741,06	279.728,42	263.715,72

Zasady realizacji Programu:

- Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii Prezydent Miasta Kalisza w celu realizacji określonych w ustawie zadań własnych gminy, opracowuje projekt gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025.

- W Programie uwzględnione są cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.
- Cele te będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. Z 2012 r. poz.1169) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.
- Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja zadań zawartych w gminnych programach przeciwdziałania narkomanii finansowana jest z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Za koordynację realizacji Programu odpowiada Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, który przy realizacji współpracować będzie z jednostkami pomocy społecznej, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi, które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.
- W realizacji Programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem. Miasto Kalisz wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.

Zasady finansowania zadań:

- Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok udzielane są po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert oraz w trybie tzw. „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Pozostałe zadania finansowane są po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych.
- Wysokość stawki za zadania realizowane w ramach Programu przez osoby fizyczne jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie, z uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji.
- Ustalenie stawki za realizację zadania następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen.
- Podmioty realizujące zadania Programu zobowiązane są do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania z budżetu Miasta Kalisza.

Plan wydatków na realizację zadań z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

PLAN na 2017 r. - 300.000 zł.

§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe: 28.500 zł.

realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, szkolenia różnych grup zawodowych z zakresu uzależnień i profilaktyki oraz spotkania z rodzicami, realizacja programów profilaktycznych w szkołach, realizacja pozaszkolnych strategii profilaktycznych.

§ 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne: 1.200 zł.

§ 4120 – składki na fundusz pracy: 300 zł.

§ 4190 – nagrody konkursowe – 10.000 zł.

§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia: 35.000 zł.

Zakup materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii, testów do wykrywania narkotyków oraz inne wydatki związane z realizacją Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

§ 4300 – zakup usług pozostałych: 40.500 zł.

Organizacja i przeprowadzenie konkursu „Wolność bez nałogów”, realizacja pozaszkolnych strategii profilaktycznych, lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych, szkolenia różnych grup zawodowych z zakresu problematyki narkomanii, inne wydatki związane z realizacją Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

§ 4410 – podróże służbowe krajowe – 3.000 zł.

§ 4700 – szkolenia pracowników: 1.500 zł.

§ 2360 – dotacje celowe: 180.000 zł.

Realizacja Programu Trenerów Osiedlowych, pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej, grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i eksperymentujących z narkotykami oraz dla osób współuzależnionych (nie finansowanych przez NFZ) oraz zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z zakresu przeciwdziałania narkomanii (tzw. małe granty).